

følelsen, det vilde være undergravende for Retstilliden, om Retten skulde plejes over det hele Land og for lange Tider efter en Lov, der er underskrevet af en Forbryder. Derom tror jeg, at alle, baade de, der deltog i Politikken, og de, der vare fjernt fra den, øjeblikkelig vare enige, den Gang Sammenbruddet skete, og med Rette. Den store Lov om Rettens Pleje, som er underskrevet, men ikke kundgjort, kan ikke træde ud i Livet med det Navn, den nu bærer. Men naar den saaledes skal ophæves, naar der skal gives en ny Lov om Rettens Pleje, er det ikke det eneste, som nødvendigvis maa opnaas, at der kommer en anden Ministers Navn under den; der maa gives noget mere, der maa gives noget virkeligt.

Man misforstaa mig ikke her, som jeg vilde kræve, at de Spørgsmaal, der principielt have adskilt Partierne i denne store Reform, skulde genoptages, at jeg her vilde benytte Lejligheden til at kræve, at de Anskuelser, som vi have anset for de rette, men som vi vide, at modstaaende Partier ikke ere enige med os i, nu skulde gennemføres; det er ikke Tilfældet. Vi kræve ikke nogen Omvendelse af dem, der have haft andre Meninger, men det, som jeg tror her maa kræves ved den ny Lov om Rettens Pleje, er, at de Bestemmelser fjernes af den, som bære det aabenbare Præg af Forbryderen som deres Ophav.

Jeg forbigaar derfor her ganske saadanne Spørgsmaal som, hvorledes Nævnninger skulde udtages, hvorledes politiske Lovovertrædelser skulde bestemmes, og alle deslige Spørgsmaal, hvorom Partierne have været principielt uenige. Jeg vender mig til saadanne Spørgsmaal, som ikke indeslutte noget Partispørgsmaal, men hvis Forkastelighed vi forhaabentlig nu alle maa kunne indse, fordi de af deres Ophavsmand vare bestemte til, havde det Formaal, og efter deres Indhold ogsaa ere egnede dertil, at give Midler for en uhæderlig Minister til at bringe Lov og Ret ind under hans Herredømme, dels direkte, dels indirekte ved at udbrede Demoralisation, thi jo mere Demoralisation, des større en saadan Ministers Magt. Saadanne Bestemmelser er det, som jeg vil pege paa, og som jeg tror, det er nødvendigt, at vi forandre. Man vil vistnok nu, da Ulykken er sket, og Skammen er kommen, med nogen Rædselse paa, hvilken Magt man var ved at lægge i Hænderne paa disse Bestemmelser Ophavsmand. Ganske vist kunne vi sige, at i Danmark vil forhaabentlig aldrig den

Mands Lige komme til Roret. Men Tanken om, hvilke Ulykker der vilde være sket, hvis den Lov var bleven gennemført i hans Haand, maa bringe os til at være varsomme og bringe os til at fjerne de Bestemmelser, hvoraf der kunde være kommet uberegnelige Ulykker.

Først træffe vi den, som bevarede for ham og bevarer for Regeringen Myndigheden til at nedsætte Kommissioner med dømmende Myndighed. Det er saare tvivlsomt, om denne Ret til at udnævne Kommissionsdommere ikke allerede tidligere, udøvet af en redelig Minister og under ordinære Forhold, gjorde mere Skade end Gavn; men det er aldeles utvivlsomt, at lagt i Hænderne paa en Minister som ham, der nu vilde have sikret sig og enhver Regering den, vilde det have været en forfærdelig Ulykke. Og Ulykken vilde ikke have været mindre derved, at der i en anden Paragraf i Loven, nemlig § 44, aabnes en Adgang for Justitsministeren til, ikke saaledes som det tidligere har været Tilfældet, at holde sig til Dommere; der gives nemlig Justitsministeren en Myndighed til at gaa udenfor Dommernes Kreds og tage enhver som helst, blot han er Jurist, og gøre ham til Kommissionsdommer. Efter Lovbestemmelsen, som den nu staar i Loven, kan han tage en fanatisk Partigænger, en interessebunden Ven, og denne kan han udnævne til at være undersøgende, anholdende, fængslende og dømmende Kommissionsdommer, i saadanne Hænder kan efter Loven, saaledes som den foreligger, Folkets Ve og Vel blive lagt. Dette maa absolut forandres.

Gaa vi lidt videre i Loven om Rettens Pleje, træffe vi i den næste Paragraf, § 22, noget, der er endnu langt værre. Grundlovens Krav om, at Retspleje og Forvaltning skulde adskilles, er ikke alene tilsidesat, men dets Tilsidesættelse er her lovfæstet. Det er jo blevet bestemt, som vi jo alle sammen vide, her i Loven om Rettens Pleje, at udenfor København i alle første Instansretter hele Landet over skulde vedblivende Domsmagten og Øvrighedsmagten være forenede. Der er blevet anført som Paaskud derfor, at det skulde være for bekosteligt at udføre den af Grundloven foreskrevne Reform. Det er kun et Paaskud; det kan udføres uden betydelige Bekostninger; den virkelige Grund var, som vi nu ikke have den mindste Føje til at tvivle om, denne, at den daværende Justitsminister i sin Haand vilde beholde en Myndighed